

22 • november 2024

Nieuwsbrief Graaf Reinaldalliantie

dijkversterking Gorinchem - Waardenburg

Samen zorgen voor een veilige dijk

Het werken aan de dijk is nog steeds volop aan de gang. Dat betekent ook dat kranen, vrachtwagens en andere machines op de dijk staan en rijden.

Uitkijken dus! En rekening houden met elkaar. We begrijpen dat de afsluitingen en de werkzaamheden vervelend zijn, maar ze zijn wel nodig om de dijkversterking uit te kunnen voeren.

De verkeersregelaars staan op hun post en begeleiden iedereen op de goede weg.

We hebben een filmpje gemaakt met een verkeersregelaar waarin hij vertelt waar hij mee te maken heeft. Dit filmpje is te vinden op www.gralliantie.nl/foto-video. Laten we er met elkaar voor zorgen dat de verkeersregelaars hun werk veilig en met plezier kunnen doen!

Wanneer kunt u de tuin weer inrichten?

Als de dijkversterking in uw tuin klaar is, wanneer kunt u dan de tuin weer gaan inrichten?

Wij raden aan om hier mee te wachten totdat u van ons hebt gehoord dat we helemaal klaar zijn op uw perceel.

Denk er wel aan dat er regels gelden vanuit het waterschap over wat wel en niet geplant en gebouwd mag worden in tuinen tegen de dijk aan.

MEER INFORMATIE

BEKIJK FILMPJE

Welke werkzaamheden komen eraan?

Gorinchem
Voor het einde van het jaar zijn alle werkzaamheden voor de dijkversterking hier klaar. De Dalemsedijk gaat weer open tussen de vesting en de Dalemse Sluis.

Vuren
Langs de Rietput zien we de contouren van het nieuwe dijkpark. Iets verderop richting het Fort brengen we grond aan, aan de binnenkant van de dijk. Tot het einde van het jaar is het Heuff-terrein afgesloten. Hier maken we de nieuwe toegang. Begin 2025 starten we met het afgraven van de oude dijk tussen de dijkwoningen in Vuren.

Herwijnen ten oosten van de Zeiving
De nieuwe dijk heeft tussen de Zeiving en de Wadensteinsteeg een eerste laag asfalt. Het laatste stukje dijk bij het veer naar Brakel asfalteren we in november. In het voorjaar/de zomer plaatsen we het laatste stuk damwand bij het peilschaalhuisje.

Haaften/Hellouw
Een deel van de nieuwe dijk is aangelegd. In november asfalteren we de weg en (een deel van) de opritten. Het tweede deel start begin 2025. En bestaat uit het opbouwen en asfalteren van de dijk vanaf de laatste woning in dijkvak 5B tot en met de Zijing. In dit hele stuk ligt dan nog niet de definitieve asfaltlaag. Die volgt na enige maanden. Dan leggen we ook de grasbetonband en betonnen band aan. En we plaatsen rustpunten.

Tuil
Bij Tuil brengen we de steunbermen aan. Deze werkzaamheden lopen door tot in het najaar van 2025. Eerst van de rotonde tot de Kortestraat, later in 2025 van de Bouwing tot de Langstraat.

Dalemse sluis – Fort Vuren
De werkzaamheden zijn in volle gang. Het grondwerk is grotendeels afgerond. Het laatste deel van de damwand bij het Wiel is geplaatst. De komende maanden leggen we de nieuwe weg op de dijk aan. En maken we de nieuwe aansluitingen naar de woningen.

Vuren oost
Alle damwanden zijn aangebracht. De grond voor de versteviging van de dijk ligt ook op z'n plek. Voor het einde van het jaar leggen we de nieuwe weg aan. We verwachten dat de dijk tussen de Mildijk en De Steeg weer open kan vanaf de Kerst.

Herwijnen
Deze winter brengen we de laatste damwanden in de buurt van de Molenstraat aan. Daarna volgt het grondwerk. In het voorjaar leggen we het laatste stukje nieuwe weg op de dijk aan.

Herwijense Bovenwaard
De nevengeul is op 17 oktober geopend door het weggraven van de laatste grondnam tussen de kleine plassen in het oosten van de Herwijense Bovenwaard. Hier leggen we in het voorjaar nog een houten voetgangersbrug aan.

Kop van Haaften
In november voorzien we de weg op de kop van Haaften van nieuwe fundering én nieuw asfalt. Het straatwerk sluit hierop aan. Omdat het vervangen van de fundering niet in het oorspronkelijke plan zat, lopen de werkzaamheden wat vertraging op. Het pleintje voor de kerk en ook de grastegels op de tuimelkade leggen we daarom pas begin 2025 aan.

Muurresten van kasteel van de Heren van Arkel gevonden

In de sloot tussen de Vestingweg en de Dalempoort in Gorinchem zijn resten van de muur van het Kasteel van de heren van Arkel uit de 14e eeuw gevonden. De ligging van deze muurresten was al bekend door de dijkversterking in 1996. Nu de resten door de huidige werkzaamheden goed zichtbaar waren, hebben onze archeologen ze ingemeten en een beschrijving gemaakt van de bouwwijze ervan. Daarna zijn de muren weer afgedekt en voor de toekomst bewaard.

[KORTNIEUWS|KORTNIEUWS|KORTNIEUWS|KORTNIEUWS|KORTNIEUWS|KORTNIEUWS|KORTNIEUWS|KORTNIEUWS]

Acties na tevredenheidsonderzoek

Begin dit jaar hebben wij via de Bouwapp een klanttevredenheidsonderzoek uitgezet. Wij hebben ongeveer 80 reacties ontvangen. Onze informatie is over het algemeen begrijpelijk en volledig. Op de vraag over hinder door de werkzaamheden werd de afsluiting van de dijk vaak genoemd en ook de te hoge snelheid van andere weggebruikers en van het bouwverkeer. Verder lasen we vaak terug dat de communicatie ook niet altijd toereikend is. Met deze uitkomst zijn we aan de slag gegaan. We hebben het volgende gedaan:

- Het bouwverkeer is nogmaals gewezen

op de snelheid die op de dijk geldt (30 km per uur en op specifieke plekken zelfs 15 km/u of stapvoets).

- We hebben een verkeerspsycholoog om advies gevraagd. Hierdoor hebben we de omleidingsroutes (vooral voor fietsers) nogmaals nagelopen en waar nodig aangepast of extra borden geplaatst.
- We bekijken nog kritischer of stukken dijk (tijdelijk) open kunnen, bijvoorbeeld in de bouwvak of kerstvakantie. Dit alleen als het veilig kan.
- In onze communicatie proberen we duidelijker en vollediger te zijn.

[KORTNIEUWS|KORTNIEUWS|KORTNIEUWS|KORTNIEUWS|KORTNIEUWS|KORTNIEUWS|KORTNIEUWS|KORTNIEUWS]

We stoppen met het spreekuur

Al maanden heeft niemand zich gemeld voor het spreekuur op de dinsdagen. Daarom stoppen we hiermee. Natuurlijk kunt u nog steeds bij ons terecht. Voor algemene vragen kunt u contact met

ons opnemen via de alliantietelefoon: 06 22 88 08 09. Ook kunt u bellen met een van onze omgevingsmanagers. De gegevens staan op de website www.gralliantie.nl/contact.

In gesprek over duurzaamheid

Overstromingen, orkanen en bosbranden; er zijn steeds meer natuurrampen in de wereld. Duurzaamheid is een ontzettend belangrijk thema. Ook de Graaf Reinaldalliantie werkt aan duurzaamheid. Daarom werd het tijd om eens in gesprek te gaan met onze duurzaamheidscoördinator Anouk Boersen.

Waarom is duurzaamheid belangrijk op ons project?

De aarde warmt op en weersomstandigheden worden extremer. Natuurrampen zoals bosbranden komen nu ook dichterbij huis, bijvoorbeeld in Europa. Dit komt ook door de uitstoot van broeikasgassen (zoals CO₂). Nederland stoot relatief veel uit en heeft weinig natuur om deze gasen op te nemen. Daarom moeten wij kijken wat wij kunnen doen.

Wat wordt er zoal aan duurzaamheid gedaan?

Onze organisatie wil duurzaam werken. We hebben eerst gekeken welke werkzaamheden de meeste CO₂ uitstoot geven. Daarna zijn we per stukje dijk lokaal gaan kijken wat er duurzamer kon.

Hoe gaat dat dan?

We kijken naar verschillende thema's zoals circulair werken, biodiversiteit en het verlagen van uitstoot van verontreinigde stoffen. We gebruiken veel brandstof bij het maken van een dijk en werken met grond, asfalt en staal. Door hierop te verduurzamen, pakken we al veel aan. We gebruiken elektrisch materieel om de uitstoot te verminderen en hergebruiken oude dijkmaterialen. Dit bespaart veel transport en brandstof. Bij grondwerkzaamheden zetten we veel elektrisch materieel in om de uitstoot tijdens de verbranding van brandstof te verminderen. Ook zorgen we ervoor dat we de grond direct weer op het werk kunnen gebruiken. In totaal is twee miljoen kubieke meter grond nodig voor de nieuwe dijk. Dit is te vergelijken met 800 olympische zwembaden. Ongeveer 800.000 kubieke meter vrijgekomen oud dijkmetaal konden we hergebruiken als kernmateriaal voor de nieuwe dijk. Dit is te vergelijken met 320 olympische zwembaden. Door dit te doen hebben minder met grond hoeven rijden. Dit heeft ons heel wat transporten en dus liters brandstof bespaard!

Wat is het resultaat tot nu toe?

Meten is weten! We proberen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden zo goed mogelijk te meten of een maatregel wel het vooraf ingeschatte (of gewenste) effect heeft. Dit doen wij voornamelijk door te registreren en berekenen. Zo hebben we een inschatting gemaakt voor de besparing van de uitstoot van de verbranding van brandstof door de inzet van elektrische kranen. Op dit moment zetten wij wekelijks drie elektrische kranen in. De accu's hiervan kunnen we inmiddels dicht bij de werkzaamheden opladen. Onze schatting is dat we met deze drie elektrische kranen elke week ongeveer 2500 kilogram CO₂ en ongeveer 4080 gram stikstof besparen. Nou klinkt dat

natuurlijk heel technisch. 1 kilogram CO₂ staat gelijk aan het draaien van één wasje. We besparen per week met deze drie kranen alleen al 2500 wasjes! Daarnaast hebben we dus ook nog andere materieleelstukken die volledig elektrisch ingezet, zoals bijvoorbeeld een draadkraan en een elektrisch aangedreven trilblok voor het plaatsen van damwanden.

En hoe zit het met de toekomst?

We zijn nu ook bezig met hoe we dit gebied achter laten als we klaar zijn met de dijkversterking. Het uitgangspunt hierbij is dat de natuur rustig weer haar eigen gang kan gaan. Alsof er niets gebeurd is. Daarom maaien we in fases, zodat insecten altijd een plekje hebben en de dijk sterk blijft. Ook plaatsen we insectenhôtels en planten we weer nieuwe bomen. En voor de biodiversiteit zaaien we kruidrijke bloem- en gras-mengsels.

Natuur en recreatie in de Woelse Waard

De uiterwaarden bij Gorinchem hebben de laatste jaren een ander uiterlijk gekregen. Dit als onderdeel van de dijkversterking. Het werk is bijna klaar. Naar verwachting gaat het gebied in 2025 weer deels open. Ten westen van de Dalemse Sluis blijft het terrein toegankelijk voor wandelaars, terwijl het oostelijke deel een afgesloten natuurgebied wordt.

Bij de herinrichting van de Woelse Waard hebben we verschillende belangen gecombineerd:

- Riviercompensatie: Geulen zijn gegraven voor extra waterberging bij hoogwater. En grond is over grote delen verlaagd zodat het kan overstromen.
- Maatregelen van Rijkswaterstaat (KRW): Aanleg van zoetwatergetijdenatuur, zoals

getijdengeulen en oevers. Ook de aanleg van rivierhout en het zorgen voor luwe zones. Dit voor planten en dieren die van nature voorkomen in zoet getijdenwater.

- Natuurontwikkeling: Het oostelijke deel wordt een natuurgebied. Er komt een hek om het gebied af te sluiten. En we zorgen voor gras dat tegen overstroming kan, het stroomdalgrasland.
- Gebiedseigen grond: Uitgegraven grond in de uiterwaarden is gebruikt voor dijkversterking op een ander deel van het traject.
- Recreatie: Samen met de gemeente zijn plannen gemaakt voor recreatie in het westelijke deel. Ook dit is natuurgebied, met struinpaden. En er komt een parkeerplaats vlak bij de vesting.

Nieuwe nevengeul in de Herwijjnense Bovenwaard

Het idee om een oude, verzande nevengeul in de Herwijjnense Bovenwaard opnieuw uit te graven, kwam van de bewoners van Herwijnen. Deze geul is weer verbonden met de Waal en is nu een geschikt leefgebied voor diverse vissoorten en insecten. Dit project is een van de maatregelen van Rijkswaterstaat om de riviernatuur te herstellen en natuurschade

door dijkversterking te compenseren. De afronding werd feestelijk gevierd met betrokken bewoners en vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat, Waterschap Rivierenland en de Graaf Reinaldalliantie.

Renovatie sluisje Cropsche Waard uitgesteld

Het sluisje in de Cropsche Waard staat in een bijzonder natuurgebied bij Haaften. Tussen de Waalbandijk en de Waal. Waterschap Rivierenland gaat het sluisje renoveren. Hierbij komen ook de contouren van het oude gemaal weer terug. Het sluisje blijft hetzelfde werken als voor de renovatie. De renovatie is uitgesteld naar 2025.

Samenwerking bij bescherming tegen overstromingen

Dijkversterking Gorinchem-Waardenburg is onderdeel van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en valt onder het Deltaprogramma van het Rijk. Het Rijk en de waterschappen nemen vanuit het HWBP gezamenlijk maatregelen om Nederland te beschermen tegen overstromingen. Waterschap Rivierenland werkt samen met bewoners en andere betrokkenen om goede dijkversterkingsplannen te maken. In de periode tot 2050 gaat het om zo'n 400 km dijken in het rivierengebied.

HWBP
voor sterke dijken

Meer informatie

De nieuwsbrief over dijkversterking Gorinchem-Waardenburg is een uitgave van de Graaf Reinaldalliantie. Deze alliantie is een samenwerking tussen Waterschap Rivierenland en Waalensemble. De nieuwsbrief is verstuurd naar alle belanghebbenden en geïnteresseerden van de dijkversterking. Zijn uw gegevens onjuist of wilt u de nieuwsbrief per post of via e-mail ontvangen? Stuur dan een e-mail met uw adresgegevens naar mail@gralliantie.nl. Ook als u zich wilt afmelden voor deze nieuwsbrief kunt u ons een mail sturen of bellen. Dit project kunt u vinden op de website: www.gralliantie.nl.

Graaf Reinaldalliantie
Waalwijk 91, 4214 LC Vuren
06 22 8 8 08 09
f Dijkversterking
Gorinchem-Waardenburg
i [instagram.com/gralliantie/](https://www.instagram.com/gralliantie/)